

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 353/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, Andreja Kmeťa 28, Martin, a [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, Mierové námestie 93, Ilava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného úradu Martin v konaní o reštitučnom nároku uplatnenom 28. decembra 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE] a [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2016 doručená sťažnosť (vedená pod sp. zn. Rvp 13694/2016) [REDAKČNÝ ZNAČENIE],

██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, Andreja Kmeťa 28, Martin, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného úradu Martin (ďalej len „okresný úrad“) v konaní o reštitučnom nároku uplatnenom 28. decembra 2004 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Dňa 24. októbra 2016 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť (vedená pod sp. zn. Rvp 13954/2016) ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpenej advokátkou Mgr. Petrou Hrubovou, Mierové námestie 93, Ilava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného úradu v napadnutom konaní.

Zo sťažností a z príloh k nim priložených vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi napadnutého konania vedeného okresným úradom, ktorého predmetom je rozhodovanie o reštitučnom nároku podľa zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, ktorý uplatnila ich právna predchodkyňa. Návrh na navrátenie vlastníctva k pozemkom právna predchodkyňa sťažovateľov uplatnila návrhom z 28. decembra 2004.

Sťažovatelia v sťažnostiach zhodne uvádzajú, že od uplatnenia reštitučného nároku uplynulo takmer 12 rokov, pričom vec ešte nebola okresným úradom právoplatne skončená. Právna predchodkyňa sťažovateľov podala Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) návrh na konanie vo veci nečinnosti okresného úradu, na základe ktorého krajský súd uznesením sp. zn. 20 S 6/2012 z 10. apríla 2012 uložil okresnému úradu povinnosť konať a vo veci uplatneného reštitučného nároku rozhodnúť v lehote do 26. júna 2012.

Podľa sťažovateľov aj napriek uzneseniu krajského súdu nečinnosť okresného úradu aj naďalej pokračovala, preto sa právna predchodkyňa sťažovateľov domáhala prostredníctvom krajského súdu uloženia poriadkového opatrenia podľa v tom čase platného a účinného § 250u Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd následne uznesením sp. zn. 20 S 6/2012 z 26. marca 2013 uložil okresnému úradu pokutu v sume 200 €.

Sťažovatelia zdôrazňujú, že okresný úrad bol v období od 29. decembra 2004 do 5. decembra 2011, t. j. počas 83 kalendárnych mesiacov absolútne nečinný a nevykonal žiadny procesný úkon.

Vzhľadom na skutočnosť, že právna predchodkyňa sťažovateľov v priebehu napadnutého konania zomrela, pričom zanechala závet, v ktorom určila ako svojich dedičov sťažovateľov, stali sa títo účastníkmi napadnutého konania.

Sťažovatelia ďalej zdôrazňujú, že rozhodovanie o reštitučných nárokoch tvorí bežnú agendu a náplň práce zamestnancov okresného úradu, pričom nečinnosťou okresného úradu *„došlo k stavu, že vlastníckemu právu sťažovateľa nie je zaručená rovnaká ochrana, ako vlastníckemu právu iných vlastníkov v obdobných veciach“*.

Keďže žiadny z dosiaľ uplatnených právnych prostriedkov nápravy nebol vo veci účinný, sťažovatelia sa domnievajú, že v ich prípade je sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prípustná.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažností na ďalšie konanie o nich rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného úradu v napadnutom konaní, prikáže okresnému úradu konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľom prizná úhradu trov konania a primerané finančné zadosťučinenie v sume každému po 18 000 €.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľa odôvodňujú tým, že nemôžu „*pokojne užívať svoj majetok pre nečinnosť porušovateľa základného práva*“.

Uznesením pléna ústavného súdu sp. zn. PLs. ÚS 2/2017 z 18. januára 2017 bola vec vedená pod sp. zn. Rvp 13694/2016 spojená s vecou vedenou pod sp. zn. Rvp 13954/2016 na spoločné konanie ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13694/2016.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného úradu v napadnutom konaní

Vo vzťahu k tejto časti sťažností ústavný súd považuje za potrebné najprv poukázať na svoju doterajšiu judikatúru vo veciach, v rámci ktorých sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom orgánov verejnej správy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Ústavný súd už vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 317/04 zdôraznil:

„Prostredníctvom ustanovenia § 250t Občianskeho súdneho poriadku poskytuje zákonodarca fyzickým osobám a právnickým osobám právnu možnosť domáhať sa súdnej ochrany ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach pred orgánmi verejnej správy, pokiaľ tieto nekonajú bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že sú v konaní nečinné.“

Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 189/07 ústavný súd výslovne uviedol: „Ochrany základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa sťažovatelia nemôžu domáhať v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v prípade, že priet'ahy v konaní orgánu verejnej správy (pozemkového úradu) nenamietali podaním žaloby v správnom súdnictve podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 242 a nasl. Správneho súdneho poriadku – pozn. ústavného súdu). Nepodanie žaloby v správnom súdnictve sťažovateľmi sa považuje za nevyužitie všetkých možných prostriedkov nápravy, v dôsledku čoho Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na konanie.“

K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 400/2012, keď opätovne konštatoval, že „rozhodovanie o nečinnosti orgánov verejnej správy, a teda aj o ochrane základných a iných práv, porušenie ktorých môže byť dané

nečinnosťou správneho orgánu, je zverené všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva“.

Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016 (ďalej aj „SSP“), správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podrobnejšie upravujú § 242 až § 251 SSP. Z § 242 ods. 1 SSP pritom jednoznačne vyplýva, že žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Z uvedených ustanovení Správneho súdneho poriadku možno vyvodiť záver, že na ne možno v plnom rozsahu aplikovať judikatúru ústavného súdu uplatňovanú vo vzťahu k dnes už neplatnému a neúčinnému § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, teda judikatúru, ktorá vzhľadom na subsidiaritu právomoci ústavného súdu vylučuje, aby ústavný súd poskytoval ochranu namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), ku ktorému malo dôjsť postupom orgánov verejnej správy.

Ústavný súd už v súvislosti so sťažnosťami, v ktorých sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nečinnosťou správneho orgánu, vyslovil rovnako názor, podľa ktorého právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom, a to ani za okolností, keď už raz všeobecný súd rozhodoval vo veci nečinnosti správneho orgánu (pozri k tomu III. ÚS 377/2012, m. m. II. ÚS 200/2011). V zmysle príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku je tu, vzhľadom na skutočnosť, že konanie pred správnym orgánom stále trvá, daná právomoc správneho súdu. Preto právomoc príslušného súdu v správnom súdnictve preskúmať nečinnosť správneho orgánu vylučuje právomoc ústavného súdu (m. m. I. ÚS 410/2011, II. ÚS 183/2010).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosti sťažovateľov v časti, ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného úradu v napadnutom konaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na ich prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného úradu v napadnutom konaní

Sťažovatelia namietajú aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného úradu v napadnutom konaní.

Sťažovatelia však argumentačne spájajú namietané porušenie svojich majetkových práv podľa ústavy a dodatkového protokolu s namietaným porušením ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za uvedených okolností sú závery, ku ktorým ústavný súd dospel vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v plnom rozsahu aplikovateľné aj na túto časť sťažnosti. Ústavný súd preto odmietol aj túto časť sťažností podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Keďže sťažnosti boli odmietnuté, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nich uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018